

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Teoria przekładu, PG_00209266						
Kierunek studiów	Filologia klasyczna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki -> Zakład Filologii Klasycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Jacek Pokrzywnicki				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		6.0		14.0	50
Cel przedmiotu	Uporządkowanie dawnych opinii i poglądów na temat przekładu.						
	Omówienie współczesnych teorii przekładu w kontekście badań interdyscyplinarnych.						
	Zachęcenie do korzystania z terminologii wypracowanej przez teoretyków przekładu.						
	Zapoznanie z konceptem ekwiwalencji przekładowej i innymi pojęciami charakterystycznymi dla teorii przekładu.						
	Omówienie form translacji (mechanizmy lingwistyczne i psychiczne, uwarunkowania kulturowe).						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FKMU2_K02] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu studiów klasycznych, w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz do zasięgania opinii opiekuna naukowego lub opiekuna w wybranym miejscu pracy w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.	Student rozumie potrzebę pogłębiania zdobytej wiedzy, utrwalania i rozwijania umiejętności translatorskich; rozwija własne kompetencje zawodowe w zakresie translatoryki.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FKMU2_U07] Potrafi prowadzić debatę dotyczącą opracowań krytycznych, szczególnie w zakresie literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz języków klasycznych, w różnych formach i w różnych mediach.	Student prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z pracą translatorską, potrafi dyskutować i wymieniać poglądy dotyczące proponowanego przekładu.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FKMU2_U06] Potrafi łączyć wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, szczególnie z zakresu literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz języków klasycznych, wykorzystywać informacje o gramatyce i stylistyce języków klasycznych w pracy translatorycznej, dydaktycznej oraz w działaniach na styku literatury i kultury.	Student potrafi tłumaczyć teksty łacińskie i greckie, rozumiejąc specyfikę języka źródłowego i języka celowego, dokonywać analizy i interpretacji dzieła z zakresu literatury antycznej oraz nowołacińskiej oraz publikować własne dokonania i ustalenia w tym zakresie.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FKMU2_U03] Potrafi właściwie dobierać źródła oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji zebranych informacji, w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, zwłaszcza w odniesieniu do literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz języków klasycznych.	Student umie w sposób krytyczny uwzględniać kontekst kulturowy i prawidłowo ocenić wagę źródłową i wartość artystyczną tekstu artystycznego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FKMU2_U02] Potrafi korzystać z metod i narzędzi właściwych dla literaturoznawstwa i językoznawstwa w celu innowacyjnego wykonywania zadań analitycznych i interpretacyjnych z zakresu literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz w odniesieniu do języków klasycznych, stosując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.	Student potrafi stosować pogłębioną i uporządkowaną wiedzę i narzędzia z metodologii badań nad literaturą antyczną i nowołacińską w zakresie interpretacji i analizy tekstu literackiego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FKMU2_W09] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu językoznawstwa, w tym w szczególności dotyczącą badań nad językiem greckim i łacińskim.	Zna wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą językoznawstwa w zakresie języka greckiego lub łacińskiego stanowiącego podstawę zajęć.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FKMU2_W08] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu literaturoznawstwa, w tym w szczególności dotyczącą badań nad literaturą grecką, rzymską i nowołacińską.	Zna wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą literatury antycznej lub nowołacińskiej stanowiących podstawę zajęć.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FKMU2_U01] Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy badawcze dotyczące tekstów, zjawisk i procesów literackich i językowych, korzystając z ujęć metodologicznych i teoretycznych właściwych dla literaturoznawstwa i językoznawstwa, zwłaszcza w odniesieniu do literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz języków klasycznych.	Student umie w sposób krytyczny uwzględniać kontekst kulturowy i prawidłowo ocenić wagę źródłową i wartość artystyczną tekstu antycznego.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FKMU2_K01] Jest gotów do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy, w szczególności literaturoznawczej i językoznawczej z zakresu literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz języka greckiego i łacińskiego, od antyku po czasy współczesne.	Student: rozumie potrzebę pogłębiania zdobytej wiedzy, utrwalania i rozwijania umiejętności translatorskich; rozwija własne kompetencje zawodowe w zakresie translatoryki.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport
Treści przedmiotu	1. Teorie przekładu - przeszłość i teraźniejszość (wprowadzenie) 2. Główne nurty i perspektywy teorii przekładu w XX wieku: • Perspektywa strukturalna • Niemiecki funkcjonalizm lingwistyczny • Translation Studies • Hermeneutyka • Poststrukturalizm • Postkolonializm 3. Kategorie ekwiwalencji i adekwatności. 4. Kognitywizm w teorii przekładu.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Końcowa prezentacja wybranego zagadnienia teoretycznego	51.0%	50.0%
	Uczestnictwo w zajęciach	70.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Domański J., <i>O poprawnym przekładaniu w łacińskim obszarze językowym</i>, w: Cyцерон, Św. Hieronim, Burgundiusz z Pizy, Leonardo Bruni, <i>O poprawnym przekładaniu. Teksty łacińskie i przekłady polskie</i>, przełożyli W. Seńko, J. Domański, W. Olszaniec, wstęp J. Domański, Kęty 2006, s. 5-90. Gentzler E., <i>Contemporary Translation Theories</i> (Second Revised Edition), Topics in Translation 21, eds. S. Bassnett, E. Gentzler, Multilingual Matters LTD 2001. Hejwowski K., <i>Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu</i>, Warszawa 2007. Kielar B. Z., <i>Zarys translatoryki</i>, Warszawa 2003. Krysztofiak M., <i>Przekład literacki a translatologia</i>, Poznań 1999. Nida E.A, Taber C.R., <i>The Theory and Practice of Translation</i>, Leiden-Boston 2003 (forth impression). Translation - Theory and Practice: A Historical Reader, red. D. Weissbort, A. Eysteinsson, Oxford 2006. The Translation Studies Reader. Second Edition, red. L. Venuti, New York-London 2004. <i>Współczesne teorie przekładu. Antologia</i>, red. P. Bukowski, M. Heydel, Kraków 2009.
	Uzupełniająca lista lektur	Arrojo R., <i>The 'death' of the author and the limits of the translator's visibility</i>, in: Translation as Intercultural Communication. Selected Papers from the EST Congress - Prague 1995, eds. M. Snell-Horny, Z. Jettmarová, K. Kaindl, Amsterdam-Philadelphia 1995, s. 21-32. Balcerzan E., <i>Literatura z literatury (strategie tłumaczy)</i>, Katowice 1998. Koller W., <i>The Concept of Equivalence and the Object of Translation Studies</i>, Target 7 (1995), fasc. 2, s. 191-222. Schleiermacher F., <i>Über die verschiedenen Methoden des Übersetzens/ O różnych metodach tłumaczenia</i>. Fragment wykładu wygłoszonego w Królewskiej Akademii Nauk w Berlinie 24 czerwca 1813 roku, przekład P. Bukowski, <i>Przekładaniec</i> 21 (2008), s. 8-29. Tabakowska E., <i>Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu</i>, Kraków [b.r.]. Teorie literatury XX wieku. Antologia, red. A. Burzyńska, M.P. Markowski, Kraków 2006. Tymoczko M., <i>Why Literary Translation is a Good Model for Translation Theory and Practice</i>, in: Literary Translation. Redrawing the Boundaries, eds. J. Boase-Beier, A. Fawcett, P. Wilson, Palgrave Macmillan 2014, s. 11-31. Wolf M., <i>Translation as a process of power: Aspects of cultural anthropology in translation</i>, in: Translation as Intercultural Communication. Selected Papers from the EST Congress - Prague 1995, red. M. Snell-Horny, Z. Jettmarová, K. Kaindl, Amsterdam-Philadelphia 1995, s.123-134.
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	W ramach kursu omawiane będą cztery obszerne bloki tematyczne. Poszczególne spotkania mają komponent teoretyczny i praktyczny (ćwiczeniowy). Na przykład: zajęcia w bloku pierwszym (Teorie przekładu - przeszłość i teraźniejszość) dzielą się na część wprowadzającą, czyli omówienie najważniejszych problemów i konceptów translatorycznych z przeszłości, a także na część praktyczną, polegającą na tłumaczeniu i komentowaniu wybranych tekstów starożytnych, średniowiecznych i wczesnonowożytnych.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.